

PAPER DETAILS

TITLE: KİTAP TAHLİLİ

AUTHORS: A Gündüz ÖKÇÜN

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/37656>

K İ T A P T A H L İ

TÜRK DEVLERLER HUSUSÎ HUKUKU
LEGİT ACTUM KAİDESİNİN TABİKİ. (Vasiyet
akitleri hakkında). Yazan Doç. Dr. Nihal ERDE-
ner, Hukuk Fakültesi Neşriyatı 786/164. İstanbul
kuruş.

Yabancı unsuru muhtevi herhangi bir hukuk
kimından hangi kanuna tâbi olacaktır? Devletler
ana meselesini sayın Doç. Dr. Nihal Erdener, ke-
ya tarafları muayyen bir statüye tâbi kılmaks
tif bir durum ihdas eden hukukî muameleler»,
malda tasarrufu istihdaf eden vasiyet ve miras
leri, alacağın temliki, kefalet akti, kaydı hayat
ile bakma mukaveleleri» sahasında incelemekte
susî hukuku bakımından ehemmiyet arzeden hu-
neticelere erişmektedir. Ancak eserin (Vasiyet
akitleri hakkında) şeklindeki alt-başlığı vasiyet
bir tefrik ve tahdidi aksettirmedigi gibi, eserde
devamı) ve miras mukaveleleri (s. 77) umumî
«Giriş» kısmında yapılan tefrik ve tahdit mesne-
tedir.

tadır. *Locus Legit Actum* kaidesi, daha doğrusu, *Instrumentum* formülü ile (s. 22 dip not) şu mânâ hukukî muamele şekil bakımından yapıldığı yer (S. 22)

Bu bölümün ikinci paragrafında *Locus Regit Actum* kaidesi rihçesi yapılmaktadır. On ikinci asırda Glossatörler kaideler tefrikini bilmiyorlardı (s. 24). Ancak on dördüncü asrın bir çok münakaşalardan sonra, Bartolus'un tesiri altındaki kanununa uygun olarak yapılan bir hukukî muamele, ikametgâh ve mekân kanunları muvacehesinde dilebileceği kabul edilmiş» (s. 26) ve bu görüş diğer eserlerinde de benimsenmiştir (s. 27).

Üçüncü paragrafda *Locus Regit Actum* kaidesi için doktrinde ileri sürülen görüşler izah ve tenkid edilmeye varılmıştır. *Locus Regit Actum* kaidesi» teorik olarak bulunan hem akliselim hem de menfaatlar durumunun fayda ve zaruret hallerinin muhik kıldığı bir hukukî

Aynı bölümün dördüncü paragrafında *Locus Regit Actum* kaidesi tatbik sahası tâyin edilmektedir. «Mezun kılıcı şekli veya aleniyet kaideleri, kaidenin şümul sahası dır» (s. 41) Alacağın temlikinde, «temlik aktinin tâbi o larak barın şartını ve şeklini tâyinde de yetkili olabileceğ i derpiş olunan ihbar keyfiyetinin şekil şartlarının (zıllı şekil v.s.) *Locus Regit Actum*, kaidesine binaen, olacağı» belirtilmektedir. (S. 46).

Bundan sonra sayın Erdener'in «evlenme muamelesi ve ilânına» tatbik edilecek usulü kaidelerinden bahsettiği türü anlayamadık (s. 46-50). Çünkü mevzuu kendisi

siyetin şekilleri.....» Bu arada «sözlü vasiyet
lığı üzerine nazarı dikkati çekmek gerekir. (1)

Bütün vasiyetler hakkında sayın Dr. Erdener
dur:

«..... Şeklin gerçekleştirilmesi şart
dır..... Ancak (buna göre) beliren şe
keyfiyeti, *Locus Regit Actum* kaidesi gereğince
nunun şumulüne girecektir. Şayet *Lex Causae*
nev'i mahallî kanunca hiç derpiş edilmemiş i
Lex Causae nin şekil şartlarının bu kanuna gör
le muteber bir şekilde tanzim edilebilecektir. Bu
halli kanununun derpiş ettiği şekil nev'i *Lex*
nazarı itibare alınmamış ise o zaman tanzim
Causae'nin ilgili hükümlerinin hukukî bünyesi
viz olup olmadığının araştırılması ve bu yolda
gerekecektir.» (s. 70)

Bundan sonra sayın Erdener vasiyet şekilleri
lar ihtilâfını halleden bir kaidenin mevzuatımı
nı tesbit etmekte, ayrıca devletler hususî huku
Regit Actum kaidesini genel bir prensip olarak
maddesinin de mevzuatımızda yer almadığını be
boşluğa rağmen, Nüfus K. 35 ve HUMK'nun 29
Regit Actum kaidesine «mesnet teşkil ederler»
mahkemesinin tutumuna tema sedilmemiştir.
Actum kaidesi Temyiz kararlarında teyit edilme

Sayın Erdener'e göre miras mukavelesinin
vasiyet hakkında ileri sürülen mülâhazaları tekr

Borç akitleri mevzuunda mukayeseli huku

kitleri *Locus regit actum* kaidesine tabidir. Ancak kefalet
raesi şartı *Lex Causae*'yi ilgilendirir (s. 91-93).

Bu bölümün ikinci paragrafında çeşitli sistemleri ince
a Sayın Erdener senedin ispat kudretini tâyinde de *Locus*
kaidesinin tatbik edileceği neticesine varmıştır (s. 99).

Dördüncü bölümde *Locus Regit Actum* kaidesinin m
u kaidenin mecburî olup olmadığı meselesi incelenmel
enetlerde kaidenin mecburiliği doktrinde kabul edilmiştir
ak konsolosluk mukavelelerinde buna istisnalar konulâ
Vasiyette *Locus Regit Actum* kaidesi millî kanun lehine
ihtiyarî olarak tatbik edilecektir. Ancak resmî vasiyetin
öre tanzimi konsolosluk mukavelelerine istinat eder (s.
enkullere taallûk eden borç akitlerinde *Locus Regit Actum*
atbik edilemiyeceği doktrinimizde ittifakla kabul edilmi
Kefalet aktinde taraflar Türk ve icra mahalli Türkiye ise
lunacak diğer hallerde *Locus Regit Actum* kaidesi millî
atbik edilecektir (s. 111).

Etüdün sonunda sayın Dr. Erdener vardığı neticele
ıyla şu şekilde belirtmektedir:

1. «*Locus Regit Actum* kaidesi, *Lex Causae* ile aynı
ik edilir. (kaidenin ihtiyarî mahiyeti)
2. *Lex Causae* bazı hallerde *Locus Regit Actum* kaid
debilir. Bu hal Türk kanununun *Lex Causae* olarak m
hallere inhisar etmektedir» (s. 115).

Türk devletler hususî hukukunun ancak bu gibi çalı
eğini göz önünde tutarsak, eserin değeri kendiliğinde